

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Prasības PVN rēķinam un vienkāršā grāmatvedībā PVN maksātājiem

Kārtojot grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, jāievēro likums "Par grāmatvedību", likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kā arī citi normatīvie akti. Lai grāmatvedības uzskaitē nodrošinātu visu nepieciešamo informāciju PVN aprēķināšanai, jāievēro likums "Par pievienotās vērtības nodokli", kā arī Ministru kabineta 2006. gada 4. aprīļa noteikumi Nr. 276 "Likuma "Par PVN" normu piemērošanas kārtība". Ja tiek veikta saimnieciskā darbība ar kokmateriāliem, tad ir jāpārzina arī Ministru kabineta 2001. gada 12. jūnija noteikumu Nr. 251 "Kārtība, kādā piemērojams PVN darījumos ar kokmateriāliem" normas.

♣ Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) maksātājiem ir svarīgi atcerēties, ka, aizpildot "Saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnālu", tiek piemērots t.s. kases princips. Tas nozīmē, ka ieņēmumus šajā žurnālā reģistrē tad, kad tie ir saņemti, bet izdevumus – kad tie veikti. Savukārt PVN uzskaites vajadzībām ir jāpiemēro t.s. uzkrāšanas princips, kas tālāk ir aprakstīts.

☑Vai PVN uzskaitē vienkāršajā grāmatvedībā ir nepieciešams kāds reģistrs?

PVN uzskaitē vienkāršajā grāmatvedībā izmanto "Pievienotās vērtības nodokļa uzskaites žurnālu". Žurnāla veidlapa ir apstiprināta ar MK 2006. gada 4. aprīļa noteikumiem Nr. 276. Pamatojoties uz žurnālā norādīto informāciju, nodokļa maksātājs sastāda PVN deklarāciju.

Katram taksācijas gadam tiek iekārtots jauns žurnāls.

☑Kādus darījumus reģistrē PVN uzskaites žurnālā?

Apliekamā persona, kura ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja un grāmatvedību kārtē vienkāršā ieraksta sistēmā, uzskaita preču piegādi (saņemšanu) un pakalpojumu sniegšanu (saņemšanu), ja ir

- nosūtītas preces un izrakstīts nodokļa rēķins;

- saņemtas preces un saņemts nodokļa rēķins;
- sniegts pakalpojums un izrakstīts nodokļa rēķins;
- saņemts pakalpojums un saņemts nodokļa rēķins;
- noticis preču vai pakalpojumu pašpatēriņš un izrakstīts nodokļa rēķins;
- notikusi preču iegāde Eiropas Savienības teritorijā, t.i., ja ir saņemtas preces un saņemts nodokļa rēķins;
- saņemts rēķins par avansā maksājamām summām (samaksāts avanss) pirms preču nosūtīšanas (saņemšanas) vai pakalpojumu sniegšanas (saņemšanas);
- noticis preču eksports;
- noticis preču imports.

☑Kas ir nodokļa rēķins?

Ar PVN apliekamai personai, veicot ar PVN apliekamus darījumus, ir pienākums izrakstīt nodokļa rēķinu. Pēc būtības attaisnojuma dokuments, ko apliekamā persona par darījumu izsniedz (piemēram, preču pavadzīmē-rēķins, rēķins, kvīts, čeks), visbiežāk ir arī PVN rēķins. Tomēr ir jāņem vērā, ka likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 8. pants sīki reglamentē, kādiem rekvizītiem attaisnojuma dokumentā jābūt, lai to varētu uzskatīt par PVN rēķinu. Tie ir

- rēķina izrakstīšanas datums;
- rēķina numurs;
- preču piegādātāja vai pakalpojumu sniedzēja nosaukums (fiziskai personai – vārds, uzvārds, personas kods) un juridiskā adrese (fiziskai personai – deklarētā dzīvesvieta);

LAUKU LAPA

- preču piegādātāja vai pakalpojumu sniedzēja reģistrācijas numurs VID ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā;

PVN maksātāja numurs parasti ir nodokļu maksātāja kods, kuram priekšā ir pievienoti burti LV. Piemēram, ja personai nodokļu maksātāja kods ir 12345678901, tad PVN maksātāja kods būs LV 12345678901.

! Saņemot rēķinu no ar PVN apliekamas personas, jāpārlicinās, vai tā ir norādījusi savu PVN maksātāja kodu.

Izrakstot nodokļa rēķinu, pārliecinieties, vai darījuma partneris ir vai nav ar PVN apliekama persona un tad attiecīgi norādiet darījumu partnera nodokļu maksātāja kodu vai ar PVN apliekamās personas kodu.

- preču vai pakalpojumu saņēmēja nosaukums (fiziskai personai – vārds, uzvārds, personas kods) un juridiskā adrese (fiziskai personai – deklarētā dzīvesvieta);
- preču vai pakalpojumu saņēmēja reģistrācijas numurs VID ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā vai citas dalībvalsts ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā, ja tāds ir;
- preču piegādes vai pakalpojuma sniegšanas datums, ja tas atšķiras no rēķina izrakstīšanas datuma, vai datums, kad saņemta atlīdzība avansā, ja šis datums ir zināms un atšķiras no rēķina izrakstīšanas datuma;
- piegādāto preču vai sniegtā pakalpojuma nosaukums, daudzums (apjoms) un mērvienība;
- piegādāto preču vai sniegtā pakalpojuma cena (vienas vienības vērtība bez PVN);
- piemērotās atlaides, ja tās nav atskaitītas no vienas vienības vērtības;
- piemērotā PVN likme;
- aprēķinātā PVN summa;
- darījuma kopsumma bez PVN;
- ja preču piegādei vai sniegtajam pakalpojumam tiek piemērota nodokļa 0 procentu likme vai ja par nodokļa samaksu budžetā ir atbildīgs preču vai pakalpojumu saņēmējs, – atsauce uz likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” pantu, saskaņā ar kuru nodoklis tiek piemērots;
- ja tiek piegādāti jauni transportlīdzekļi, – norāde uz to un informācija, kas pierāda, ka minētā prece ir jauns transportlīdzeklis saskaņā ar likuma “Par PVN” 1. panta 30. un 31. punktu;

- ja preču piegādei vai sniegtajam pakalpojumam tiek piemēroti likumā “Par PVN” paredzētie īpašie noteikumi (2. panta 15. daļa, 13., 13.¹, 13.², 13.³, 32. un 34. pants), – jānorāda likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” pants, saskaņā ar kuru nodoklis tiek piemērots;

13. pants – nodokļa piemērošana tūrisma aģentūru un tūrisma operatoru pakalpojumiem;

13.¹ pants – 12% kompensācijas izmaksa;

13.² pants – darījumi ar kokmateriāliem;

34. pants – nodokļa piemērošana jaunu transportlīdzekļu piegādēm un iegādēm ES teritorijā;

- ja par nodokļa samaksu ir atbildīga pilnvarotā persona, – pilnvarotās personas kā apliekamās personas reģistrācijas numurs ar PVN apliekamo personu reģistrā, nosaukums (fiziskai personai – vārds, uzvārds, personas kods) un juridiskā adrese (fiziskai personai – deklarētā dzīvesvieta).

Ja darījumi tiek veikti Latvijā un darījuma vērtība bez PVN nepārsniedz 100 latu, tad nodokļa rēķinā ir jābūt vismaz šādiem rekvizītiem:

- preču nosūtītāja vai pakalpojumu sniedzēja nosaukums (fiziskai personai – vārds, uzvārds), juridiskā adrese (fiziskai personai – deklarētā dzīvesvieta), kā arī VID piešķirtais ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas reģistrācijas numurs;
- preču vai pakalpojumu saņēmēja nosaukums (fiziskai personai – vārds, uzvārds), juridiskā adrese (fiziskai personai – deklarētā dzīvesvieta), kā arī VID piešķirtais ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas reģistrācijas numurs;
- preču nosaukums un daudzums vai pakalpojumu veids un apjoms;
- preču cena un vērtība vai atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem;
- nodokļa likme un aprēķinātais nodoklis;
- nodokļa rēķina izrakstīšanas datums.

Ja par nodokļa rēķinu izmanto kases aparāta čeku, tad:

- ja čeka summa ir līdz 20 latiem bez PVN un tajā nav norādīta informācija par pircēju (nosaukums, adrese, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas numurs), tad pārdevējs šos rekvizītus drīkst uzrakstīt uz čeka, apliecinot to ar parakstu un spiedogu;

LAUKU LAPA

- ja čeka summa pārsniedz 20 latus bez PVN un tajā trūkst pircēja rekvizītu vai arī neatkarīgi no čeka summas tajā trūkst vēl kāds no PVN rēķinam nepieciešamajiem rekvizītiem, tad pārdevējs čekam pievieno kvīti, kurā norāda PVN rēķinam nepieciešamos rekvizītus, kā arī čeka numuru un datumu.

☑Kā var pārliecināties, vai darījumu partneris, kas izsniedz nodokļa rēķinu, ir ar PVN apliekama persona?

Ja ir šaubas par to, vai darījuma partneris, kas izsniedz nodokļa rēķinu, ir ar PVN apliekama personas, par to ir jāpārliecinās. Šāda pārbaude ir nepieciešama tādēļ, ka priekšnodokli drīkst atskaitīt tikai, pamatojoties uz nodokļa rēķinu, ko ir izsniegusi ar PVN apliekamā persona. Informāciju par to, vai darījumu partneris ir ar PVN apliekama persona, var iegūt:

- palūdzot darījumu partnerim, lai tas uzrāda ar PVN apliekamās personas apliecību vai
- Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē, vai
- VID mājas lapā www.vid.gov.lv publiskotajā ar PVN apliekamo personu reģistrā.

☑Kā ir jāaizpilda PVN žurnāls?

Tāpat kā jebkuru grāmatvedības reģistru, arī PVN uzskaites žurnālu aizpilda, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem.

Ailes, kurā atzīmēts "x", netiek aizpildītas.

Žurnāla 5. ailē norāda darījuma partnera reģistrācijas numuru ar PVN apliekamo personu reģistrā, pirms cipariem norādot valsts kodu; neapliekamai personai norāda reģistrācijas kodu, fiziskai personai – personas kodu (ja tāds ir).

Žurnāla 7. ailē norāda tā analītiskā reģistra (ja tāds ir) numuru vai nosaukumu, kurā ierakstīts attiecīgais attaisnojuma dokuments (piemēram, pamatlīdzekļu kartiņa).

Žurnāla 11. ailē norāda ar PVN 0% likmi apliekamo darījumu veidam atbilstošo PVN deklarācijas rindu:

- preču eksports (PVN deklarācijas 43. rinda);
- ar PVN 0% likmi apliekamais darījums, kas veikts brīvostā un SEZ (PVN deklarācijas 44. rinda);
- preču piegāde uz Eiropas Savienības dalībvalstīm (PVN deklarācijas 45. rinda);
- uzstādīto vai montēto preču piegāde uz Eiropas Savienības dalībvalstīm (PVN deklarāci-

jas 46. rinda);

- jauno transportlīdzekļu piegāde uz Eiropas Savienības dalībvalstīm (PVN deklarācijas 47. rinda);
- ar PVN 0% likmi apliekamo pakalpojumu sniegšana (PVN deklarācijas 48. rinda).

Žurnāla 15. ailē norāda aprēķināto PVN summu ar PVN 18% likmi apliekamajiem darījumiem, arī muitas deklarācijā norādīto, bet nesamaksāto PVN summu par saskaņā ar likuma 12. panta 2.¹ daļu ievestajiem pamatlīdzekļiem, kurus paredzēts pilnībā vai daļēji izmantot apliekamu darījumu nodrošināšanai (PVN deklarācijas 52. rinda).

Žurnāla 20. ailē norāda kopējo summu (8. + 9. + 10. + 12. + 13. + 14. + 15. + 16. + 17. + 18. + 19. aile) matemātiskai kontrolei.

Žurnāla 21. ailē norāda importēto preču vērtību bez PVN savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai, kā arī saskaņā ar likuma 12. panta 2.¹ daļu ievesto pamatlīdzekļu vērtību, kurus paredzēts pilnībā vai daļēji izmantot apliekamu darījumu nodrošināšanai (neuzrāda PVN deklarācijā).

Žurnāla 24. ailē norāda no ES dalībvalstīm saņemto preču vērtību, iekavās norādot piemērojamo PVN likmi (18% vai 5%).

Žurnāla 25. ailē norāda samaksāto PVN par importētajām precēm savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai, arī muitas deklarācijā norādīto, bet nesamaksāto PVN summu par saskaņā ar likuma 12. panta 2.¹ daļu ievestajiem pamatlīdzekļiem, kurus paredzēts pilnībā vai daļēji izmantot apliekamu darījumu nodrošināšanai (PVN deklarācijas 61. rinda).

Žurnāla 30. ailē norāda kopējo summu (21. + 22. + 23. + 24. + 25. + 26. + 27. + 28. + 29. aile) matemātiskai kontrolei.

Žurnāla 31. ailē norāda maksājuma dokumenta datumu un numuru. Apliekamā persona žurnāla 31. aili var aizpildīt, lai uzskaitītu debitoru un kreditoru parākus.

Žurnāla 32. ailē norāda maksājuma dokumentā norādīto samaksāto summu kopā ar PVN, kā arī zemnieku saimniecībām izmaksāto PVN kompensācijas summu 12% apmērā no iegādātās produkcijas vērtības. Apliekamā persona žurnāla 32. aili var aizpildīt, lai uzskaitītu debitoru un kreditoru parākus.

Žurnāla 33. ailē drīkst norādīt sev nepieciešamo papildu informāciju.

LAUKU LAPA

Aizpildot žurnālu, saskaita katras lapas aiļu kopsummas un ieraksta apakšējā rindā "Kopā apgrozījums".

Taksācijas perioda laikā katras lapas rindā "Kopā apgrozījums" norādītās aiļu kopsummas saskaita ar lapas augšējā rindā "Pārnesums" norādītajām attiecīgo aiļu kopsummām. Iegūto rezultātu ieraksta katras lapas apakšējā rindā "Pārnesums/apgrozījums taksācijas periodā", svītrojot vārdus "apgrozījums taksācijas periodā".

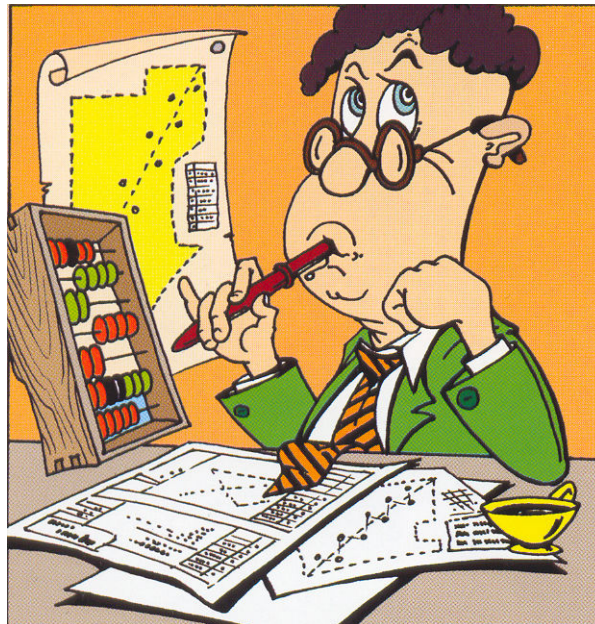
Ja par taksācijas periodu tiek aizpildītas vairākas lapas, katras lapas aiļu kopsummas pārnes uz nākamās lapas augšējo rindu "Pārnesums".

Taksācijas perioda beigās saskaita taksācijas perioda aiļu kopsummas un iegūto rezultātu ie-

raksta žurnāla lapas apakšējā rindā "Pārnesums/apgrozījums taksācijas periodā", svītrojot vārdu "Pārnesums".

Ierakstus par katru nākamo taksācijas periodu sāk jaunā žurnāla lapā, un uz to nepārnes iepriekšējā taksācijas perioda lapas apakšējā rindā "Pārnesums/apgrozījums taksācijas periodā" norādītās aiļu kopsummas.

Žurnāla 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27. un 28. ailē norāda tikai to summas daļu, kas saistīta ar savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai veiktajiem darījumiem (piemēram, 60% no reprezentācijas nolūkiem iegādāto preču vai saņemto pakalpojumu summas, to saņemto sakaru pakalpojumu summas daļu, kas attiecināma uz saimniecisko darbību u.tml.).

Izdevumā Normunda Grickus zīmējumi.

(fiziskās personas vārds, uzvārds; juridiskās personas nosaukums; PVN reģistrācijas numurs)

[illegible]

Aprēķinātais PVN		Darījumu vērtība bez PVN				Priekšnodokli uzrādāmais PVN						Atzīmes par samaksu		Cita informācija	
ar 18% likmi appliekamajam no ES dalībvalstīm saņemtajām precēm	ar 5% likmi appliekamajam no ES dalībvalstīm saņemtajām precēm	importētās preces	saņemtās preces un pakalpojumi iekšzeme	saņemtās pakalpojumi, par kuriem PVN jāmaksā pakalpojumu saņēmējam	preces, kas saņemtas no ES dalībvalstīm	par importētajām precēm	nodokļa rēķinā norādītais PVN par precēm un pakalpojumiem iekšzeme	par saņemtajiem pakalpojumiem saskaņā ar likuma 10.panta pirmās daļas 3. un 7. punktu	par precēm, kas saņemtas no ES dalībvalstīm	z/s izmaksātā PVN 12% kompensācija	Kopā	maksājuma dokumenta datums un numurs	samaksātā summa (ar PVN)		
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
		x	x	x	x	x						x	x	x	
		x	x	x		x						x	x	x	

LAUKU LAPA

Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2006. gada augustā

		Termiņš	Jūlijs						Augusts				Septembris																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
			1	5	6	15	25	31	1	15	25	31	1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
Papildu valsts tiešie maksājumi (PYTM)	Iesniegums PYTM par 2006.gadā nokautiem un eksportētiem liellopiem																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								

Sākot ar 22.06.2006., šajā aktivitātē iesniegumu pieņemšana uz laiku tiek pārtraukta.

**** Sīkots ar 01.07.2006., tiek slēgtas aktivitātes "Mežsaimniecības ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana" un "Ieguldījumi mežos ar mērķi uzlabot to ekonomisko, ekoloģisko vai sociālo vērtību". Sīkots ar 01.07.2006., iesniegumu pieņemšana pārējās mežsaimniecības atbilsta aktivitātes uz laiku tiek pārtraukta.**

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

Līdz 2006. gada 1. maijam 2006. gadā paredzētie jaunie ilggadīgie stādījumi bija jāpiesaka Latvijas Augļkopju asociācijā. Līdz 2006. gada 1. jūlijam Lauku atbalsta dienestā ir jāiesniedz iesniegums par pavasarī ierīkotajiem stādījumiem, bet līdz 15. novembrim - par rudenī ierīkotajiem stādījumiem.

Tikai lām zemnieku saimniecībām, kuras šo termiņu PVN atskaišu iesniegšanai ir saskapējušas ar VID.

SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs piedāvā

SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” veiks zemnieku apmācību arī turpmāk. Ir uzsākts jauns projekts “Profesionālās apmācības 2005–2006”, kura ietvaros zemnieki var piedalīties un izglīties Eiropas Lauksaimniecības Virzības un Garantiju fonda (ELVGF) finansētos apmācībuursos. Būs iespēja apgūt jau agrāk piedāvātās tēmas “Lauksaimniecības pamati”, “Bioloģiskās lauksaimniecības metodes” u.c. Ir arī jaunas tēmas gan Lauksaimniecības modulī (“Lauksaimniecības tehnikas sekmīga izmantošana laukos”, “Fermu rekonstrukcijas un būvniecības aktuālie jautājumi”, u.c.), gan arī Mežsaimniecības modulī (“Vētras skartu mežu apsaimniekošana”).

Lai iegūtu sīkāku informāciju par visām tēmām, lūdzam vērsties Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā (tālrunis 3007562, 3007563, 3050220) vai arī rajonu konsultāciju birojos. Visu tēmu saraksts būs atrodams arī interneta mājas lapā www.llkc.lv sadaļā “Profesionālās apmācības 2005–2006”. Apmācību kursu grafiks tiks publicēts arī izdevumā “Lauku Lapa”.

☞ Atgādinām, ka apmācību kursi ir bezmaksas!

Eiropas Savienības struktūrfonda nacionālās programmas “Atbalsts profesionālajai izglītībai, uzlabojot lauksaimnieku, mežsaimnieku un pārējo lauksaimniecības un mežsaimniecības darbībā un pārveidē iesaistīto personu profesionālās iemaņas un kompetenci”

PROJEKTA “PROFESIONĀLĀS APMĀCĪBAS 2005–2006” KURSU PROGRAMMA
JŪLIJAM, AUGUSTAM UN SEPTEMBRIM

Kursu tēma	Īstenošanas vieta	Mēneši		
		VII	VIII	IX
Lauksaimniecības pamati	Dobeles LKB			
	Liepājas LKB			
	Siguldas LKB			
	Saldus LKB			
	Balvu LKB			
Augkopība – īsa kurss	Tukuma LKB			
Bioloģiskās lauksaimniecības īsa kurss	Jēkabpils LKB			
	Bauskas LKB			
Bioloģiskās lauksaimniecības metodes	Ludzas LKB			
	Rēzeknes LKB			
	Limbažu LKB			
	Balvu LKB			
Bioloģiskās lauksaimniecības sertifikācija	Rēzeknes LKB			
Lopkopība – īsa kurss (dzīvnieku suga pēc izvēles)	Tukuma LKB			
	Bauskas LKB			
	Madonas LKB			
Lopkopība – izvērstais kurss (dzīvnieku suga pēc izvēles)	Valmieras LKB			
	Limbažu LKB			
Dzīvnieku ganāmpulku vērtēšana vai pārraudzība (dzīvnieku suga pēc izvēles)	LLKC			
Kvalitatīva piena ieguve	Preiļu LKB			
	Cēsu LKB			
Veterinārmedicīna	LLKC			
Lauku ekonomikas dažādošana. Netradicionālo augu vai dzīvnieku audzēšana	Alūksnes LKB			
Lauku ekonomikas dažādošana. Akvakultūra	Jelgavas LKB			
Lauku ekonomikas dažādošana. Vides tūrisms	Ventspils LKB			
Fermu rekonstrukcijas un būvniecības aktuālie jautājumi	Kuldīgas LKB			
	Bauskas LKB			
Kā izmantot savu mežu – meža alternatīvā izmantošana	Dobeles LKB			